

TALEPAPIR

Miljø- og
Fødevarerministeriet

”Det talte ord gælder”

Miljø- og fødevarerministerens besvarelse af samrådsspørgsmål S, T, U og V stillet den 11. oktober 2016 af Simon Kollerup (S), Maria Reumert Gjerding (EL), Christian Poll (ALT), Ida Auken (RV) og Trine Torp (SF).

Samrådsspørgsmål S

Vil ministeren redegøre for, hvorfor rapporten om Fødevarer- og landbrugspakkens påvirkning af grundvandet er forsinket?

Samrådsspørgsmål T

Vil ministeren redegøre for, hvordan Fødevarer- og landbrugspakken vil påvirke nitratindholdet i grundvandet og på sigt Danmarks drikkevandsressourcer, jf. ”Eksperter om landbrugspakken: Drikkevandet truet”, i Berlingske den 6. oktober 2016?

Samrådsspørgsmål U

Hvad vil regeringen gøre for at beskytte Danmarks drikkevand og folkesundheden imod de risici, som følger af den øgede kvælstoftildeling, der følger af Fødevarer- og

TALEPAPIR

Miljø- og
Fødevarerministeriet

landbrugspakken, jf. ”Eksperter om landbrugspakken: Drikkevandet truet”, i Berlingske den 6. oktober 2016?

Samrådsspørgsmål V

Hvordan og hvornår har ministeren orienteret EU-Kommissionen om GEUS’ undersøgelse af Fødevarer- og landbrugspakkens negative betydning for det danske grundvand?

Svar

Tak for spørgsmål S, T, U og V til mit ministeriums område, som jeg nu vil besvare samlet.

GEUS’ rapport om kvælstofpåvirkningen af grundvand

GEUS’ projekt om at beregne kvælstofpåvirkningen af grundvand var oprindeligt planlagt til at være afsluttet før sommerferien og blev dermed knapt et halvt år forsinket.

I tråd med tidligere svar til Miljø- og Fødevarerudvalget kan jeg oplyse, at der var to hovedårsager til forsinkelsen:

For det første var der med dette projekt tale om et komplekst forsknings- og udviklingsprojekt, der viste sig at kræve flere metodemæssige overvejelser end først antaget.

For det andet tog det længere tid end forventet, at opgøre effekten af de grundvandsrelevante baselineelementer og af virkemidlerne indeholdt i Fødevarer- og landbrugspakken.

At projektet blev forsinket er alene et udtryk for, at det var afgørende at være så grundige som muligt og få vendt alle relevante aspekter med henblik på at få så retvisende resultater som muligt.

Rapporten *”Kvælstofpåvirkning af grundvand”* blev offentliggjort den 25. november, og projektet er dermed nu afsluttet.

Fødevarer- og landbrugspakkens påvirkning af grundvand og drikkevand

Spørgsmålene T og U bygger på en præmis om, at Fødevarer- og landbrugspakken samlet set medfører en øget kvælstofudledning til det danske grundvand og på sigt de danske drikkevandsressourcer.

Denne præmis er jeg ikke enig i.

Jeg og aftaleparterne bag Fødevarer- og landbrugspakken er meget optaget af at beskytte grundvandet og drikkevandet.

Fødevarer- og landbrugspakken indeholder ikke blot en lempelse af kvælstofnormen med mertilførsel af kvælstof, men også flere indsatser, der har til formål at kompensere for mertilførslen.

Indsatserne omfatter blandt andet udlægning af flere efterafgrøder, tilpasning af EU's krav om udlægning af 5 pct. såkaldt miljøfokusareal samt skovrejsning.

Ud over Fødevarer- og landbrugspakken er der fx også efterafgrøder i Naturpakken. Og desuden

kommer der også de efterafgrøder, vi er blevet enige med Kommissionen om.

Hertil kommer baseline-effekterne, hvoraf flere ligeledes har en positiv effekt i forhold til kvælstofpåvirkningen af grundvandet. Disse baseline-effekter omfatter bl.a. den generelle udvikling med mindre landbrugsjord, faldende atmosfærisk kvælstof-deposition samt stigende udbytter i landbruget.

Mertilførslen af kvælstof som følge af Fødevarer- og landbrugspakken og dens mulige påvirkning af de danske grundvandsforekomster er efterfølgende beregnet mere konkret i den netop offentliggjorte GEUS-rapport.

På baggrund af disse beregninger er den nye målrettede efterafgrødeordning dimensioneret med henblik på at undgå forringelse i 2017 og 2018. På denne måde vil Danmark også fortsat kunne leve op til sin forpligtelse i vandrammedirektivet.

Med andre ord lægger den målrettede efterafgrødeordning sig oveni de øvrige

kompenserende indsatser, der skal håndtere mertilførslen af kvælstof.

Kompensationsbehovet i forhold til grundvandet er således vurderet på et konkret og solidt fagligt grundlag.

Samlet set betyder det, at vi med den målrettede efterafgrøde ordning overholder vores direktivforpligtelser, hvilket forståelsen med kommissionen om de ekstra 29.000 hektar efterafgrøder også er udtryk for.

Fra 2019 er det hensigten, at den kommende målrettede regulering sikrer dels beskyttelsen af grundvandet for så vidt angår nitrat og dels en gradvis forbedring, hvilket også er en forpligtelse i vandrammedirektivet.

Sidst men bestemt ikke mindst er det vigtigt at pointere, at der gennem kommunernes indsatsplaner til sikring af drikkevandet også finder en særlig målrettet beskyttelse af grundvandet og vores drikkevandsressource sted. Vandforsyningerne sikrer drikkevandets kvalitet, og kommunerne har tilsynet med, at

drikkevandet lever op til kvalitetskravene. Jeg har fuld tiltro til, at parterne varetager disse opgaver tilfredsstillende. (se også beredskab nr. 24)

Dialog med EU-kommissionen om GEUS' rapport

Miljø- og Fødevarerministeriet har siden september 2015 været i dialog med Kommissionen om elementer i Fødevarer- og landbrugspakken, herunder spørgsmålet om grundvand.

Som jeg har redegjort for på tidligere samråd, bl.a. den 11. maj 2016 og 14. september 2016 (åbent og lukket) har regeringen behov for et fortroligt rum i de fortsatte drøftelser med Kommissionen om Fødevarer- og landbrugspakken. Jeg vil derfor ikke gå ind i en præcis redegørelse for, hvordan og hvornår Kommissionen er blevet orienteret om GEUS' arbejde med grundvand.

Jeg kan dog oplyse, at Kommissionen er blevet holdt orienteret om GEUS' arbejde, herunder de forventede resultater og den hjemlige interesse i medierne.

Det er klart, at når vi påbegynder en større ændring af den danske miljøregulering, som det er tilfældet med Fødevarer- og landbrugspakken, så interesserer Kommissionen sig for sagen. På vores møder med Kommissionen har vi fra dansk side gjort meget ud af at forklare de mange ændringer. Bl.a. har vi medbragt tekniske eksperter, der har gennemgået det faglige grundlag bag Fødevarer- og landbrugspakken. Regeringen står naturligvis til rådighed, hvis det skulle vise sig, at Kommissionen har yderligere spørgsmål.

Jeg vil nu give ordet videre til Sundhedsministeren.